Betänkande JsUB 16/2020 rd– RP 199/2020 rd

Jord- och skogsbruksutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av livsmedelsmarknadslagen, 1 kap. 2 och 6 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen och 1 § i lagen om verkställighet av böter

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av livsmedelsmarknadslagen, 1 kap. 2 och 6 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen och 1 § i lagen om verkställighet av böter (RP 199/2020 rd): Ärendet har remitterats till jord- och skogsbruksutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört (distanskontakt)
- lagstiftningsråd Aku-Petteri Korhonen, jord- och skogsbruksministeriet
- konsultativ tjänsteman Maija Heinonen, jord- och skogsbruksministeriet
- lagstiftningsråd Marja Luukkonen Yli-Rahnasto, justitieministeriet
- industriråd Mikko Huuskonen, arbets- och näringsministeriet
- livsmedelsmarknadsombudsman Olli Wikberg, Livsmedelsmarknadsombudsmannens byrå
- utredningschef Jarno Sukanen, Konkurrens- och konsumentverket
- direktör Heli Tammivuori, Livsmedelsindustriförbundet rf
- chef för påverkansarbete Tiina Vyyryläinen, Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry
- jurist Marica Twerin, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- jurist Tea Taivalkoski, Finlands Dagligvaruhandel rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av
- Livsmedelsverket
- Kesko Abp
- K-kauppiasliitto ry
- Lidl Suomi Ky
- Centrallaget för Handelslagen i Finland
- direktör Heli Tammivuori, Livsmedelsindustriförbundet rf
- Finlands näringsliv rf
- Handelsträdgårdsförbundet rf
- Centralhandelskammaren
- Turism- och Restaurangförbundet rf
- Finlands Advokatförbund

Klart
5.1

- Finlands Fiskodlarförbund rf
- Finlands Bageriförbund rf
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att livsmedelsmarknadslagen, lagen om rättegång i marknadsdomstolen och lagen om verkställighet av böter ändras.

Enligt förslaget ändras livsmedelsmarknadslagen så att den omfattar de bestämmelser som förutsätts till följd av det nationella genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv om otillbörliga handelsmetoder mellan företag i jordbruks- och livsmedelskedjan. I lagen tas det in förbud mot förfaranden som anses strida mot god affärssed i samband med leveransavtal för jordbruksprodukter och livsmedel, när köparen har en större omsättning än säljaren och köparens omsättning överstiger 2 miljoner euro.

Livsmedelsmarknadsombudsmannen ska övervaka att förbuden iakttas. I livsmedelsmarknadslagen tas det in bestämmelser om skydd av konfidentialiteten för uppgifterna om den aktör som anmäler överträdelser, och bestämmelser tas in i den utsträckning det är motiverat med beaktande av rätten till försvar. Dessutom föreskrivs det om inspektioner, rätt att få uppgifter, förbud och påföljder.

Ändring i livsmedelsmarknadsombudsmannens beslut om offentlig varning och förbud ska i fortsättningen sökas hos marknadsdomstolen. I lagen om rättegång i marknadsdomstolen görs de ändringar som har samband med detta. I lagen föreskrivs dessutom om det förfarande som ska tillämpas vid påförande av de påföljdsavgifter som föreslås i livsmedelsmarknadslagen och vid ändringssökande. Till lagen om verkställighet av böter fogas en bestämmelse om behandling av påföljdsavgifter.

Genom propositionen genomförs det mål att förbättra odlarnas ställning i livsmedelskedjan som uppställts i avsnittet Ett livskraftigt Finland i regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering ”Ett inkluderande och kunnigt Finland – ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart samhälle”.

Lagarna avses träda i kraft den 1 november 2021.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

I anslutning till de handelsmetoder som används i avtalsförhållanden inom livsmedelskedjan antogs i april 2019 Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/633 om otillbörliga handelsmetoder mellan företag i jordbruks- och livsmedelskedjan, nedan direktivet om otillbörliga handelsmetoder. Direktivförslaget behandlades också i jord- och skogsbruksutskottet, som den 20

juni 2018 gav ett utlåtande i ärendet till stora utskottet (JsUU 12/2018 rd — U 29/2018 rd). Direktivet förutsätter att en medlemsstat förbjuder vissa i direktivet närmare angivna handelsmetoder, övervakar att förbuden iakttas och bestämmer påföljder för överträdelser av förbuden. Den proposition som nu lämnats innehåller de nationella bestämmelser som direktivet om otillbörliga handelsmetoder förutsätter.

Utskottet konstaterar med hänvisning till propositionsmotiven att förhandlingskraften hos varuleverantörerna och köparna i livsmedelskedjan i Finland är i obalans. Dagligvaruhandeln i Finland är mycket centraliserad. De två största kedjorna kontrollerar mer än 80 procent av marknaden och de tre största andel är över 92 procent. Det finns betydligt fler aktörer inom livsmedelsindustrin, cirka 1 770 företag, men största delen av marknaden inom många sektorer kontrolleras av ett fåtal stora aktörer. Inom kött- och mjölksektorn kontrollerar några stora aktörer marknaden, men inom sektorerna finns det också små aktörer som lokalt kan vara mycket starka. Inom kött- och mjölksektorn har producentandelslagen bestämmande inflytande över de största företagen. Det finns drygt 47 000 jordbruksproducenter.

Utskottet noterar att enligt Konkurrens- och konsumentverkets utredning om primärproduktionen (Konkurrens- och konsumentverkets utredningar 2/2013) har i synnerhet producenterna av frilandsprodukter lyft fram att annullering med kort varsel är ett problem. När det gäller färskvaror, såsom grönsaker, är annullering med kort varsel problematisk eftersom producenten har svårt att hitta en alternativ marknad för färskvaror. Ensidiga ändringar av villkoren förekom enligt utredningen inom nästan alla primärproduktionssektorer, och det har enligt varuleverantörerna också förekommit avgifter som inte har samband med försäljningen, s.k. hyllavgifter. Propositionen lyfter också fram andra missförhållanden som behandlats i primärproduktionsutredningen, bland annat krav på ersättning för förluster, brist på skriftliga avtal och kommersiella repressalier. Till många delar har de problem som framgår av utredningarna visserligen korrigerats, eftersom kedjan har skapat en självregleringsmekanism och utvecklat sina förfaringssätt i samarbete med Konkurrens- och konsumentverket. I propositionen konstateras det dock att det i handeln med jordbruksprodukter och livsmedel har förekommit handelsmetoder som nu föreslås bli förbjudna.

Utskottet konstaterar att bestämmelser om otillbörliga affärsmetoder i jordbruks- och livsmedelskedjan finns i livsmedelsmarknadslagen (1121/2018), som trädde i kraft vid ingången av 2019. Av propositionsmotiven framgår det att kraven och förbuden enligt den gällande lagen inte gäller de omständigheter som anges i direktivet om otillbörliga handelsmetoder — med undantag för bestämmelsen om skriftliga avtal — och att det inte finns något behov av att ändra dem på grund av direktivet. De gällande bestämmelserna omfattar dock inte den reglering som förutsätts i direktivet. Regeringen anser det därför motiverat att i livsmedelsmarknadslagen, som gäller samma område, ta in de nationella bestämmelser som direktivet förutsätter.

Genom propositionen fogas det till livsmedelsmarknadslagen sådana förbud som direktivet om otillbörliga handelsmetoder förutsätter och som gäller förfaranden som anses strida mot god affärssed i samband med handeln med jordbruksprodukter och livsmedel. Förbjudna handelsmetoder är betalningstider som överskrider en viss längd, annullering av en order med kort varsel, ensidiga ändringar av villkoren, betalningar som inte är kopplade till försäljningen och kommersiella repressalier i en situation där leverantören utövar sina avtalsenliga eller juridiska rättigheter samt obehörigt anskaffande, utnyttjande och röjande av företagshemligheter och obehörigt ut-

nyttjande och röjande av tekniska anvisningar. Dessutom ska det föreskrivas om köparens skyldighet att på leverantörens begäran skriftligen bekräfta villkoren i ett leveransavtal. Vissa andra handelsmetoder blir också förbjudna, om det inte avtalas separat om dem.

Utskottet noterar att de föreslagna förbuden är förenliga med den miniminivå som förutsätts i direktivet om otillbörliga handelsmetoder, med undantag för bestämmelserna om annullering av en order. Det i direktivet om otillbörliga handelsmetoder avsedda förbudet mot att annullera en order av färskvaror mindre än 30 dagar före leveransen utvidgas genom den nya lagen så att det gäller alla jordbruksprodukter och livsmedel. Också betalningstiden är i princip högst 30 dagar inom handeln med alla jordbruksprodukter och livsmedel inom lagens tillämpningsområde, medan den enligt direktivet kan vara högst 60 dagar i fråga om andra produkter än färskvaror.

Utskottet konstaterar att de gällande bestämmelserna i livsmedelsmarknadslagen om formen och innehållet i fråga om vissa avtal och om myndighetstillsynen enligt de allmänna lagarna förblir i kraft. Också till denna del överskrider de gällande bestämmelserna den miniminivå som förutsätts i EU-lagstiftningen. Med avvikelse från de tillämpningsområdeskategorier som grundar sig på gränserna för omsättning enligt den dynamiska modellen i direktivet om otillbörliga handelsmetoder föreslås det dessutom att förbudens tillämpningsområde ska förenklas så att förbuden gäller alla leveransavtal för jordbruksprodukter och livsmedel, när köparen har en större omsättning än säljaren och köparens omsättning överskrider 2 miljoner euro. Bestämmelserna gäller också myndigheter när de köper produkterna i fråga.

Utskottet noterar att man vid marknadsföringen av produkter använder förfaranden där man till exempel med hjälp av Finlands flagga vill ge intrycket att produkten är av finskt ursprung även om så inte är fallet. Utskottet anser att det är nödvändigt att förhindra sådana vilseledande marknadsföringsmetoder.

Den tillsynsmyndighet som avses i direktivet om otillbörliga handelsmetoder är i Finland livsmedelsmarknadsombudsmannen, och genom propositionen får livsmedelsmarknadslagen bestämmelser om de inspektioner som förutsätts i direktivet. Livsmedelsmarknadsombudsmannen får rätt att ge en anmärkning och meddela en offentlig varning för ett förbjudet förfarande samt att förbjuda att förfarandet fortsätter eller förnyas och att hos marknadsdomstolen ansöka om att påföljdsavgifter påförs för överträdelser av kraven. Utskottet noterar att förbuden och påföljderna i fråga om företagshemligheter och tekniska anvisningar dock bestäms i enlighet med lagen om företagshemligheter så att livsmedelsmarknadsombudsmannen på begäran av innehavaren av en företagshemlighet eller teknisk anvisning kan bistå denne med att vid domstol anhängiggöra och sköta ett ärende som avses i lagen om företagshemligheter (595/2018).

I fråga om behörighetsvillkoren för livsmedelsmarknadsombudsmannen konstateras det i propositionsmotiven att det i samband med rekryteringsprocessen 2019 framgick att det finns mycket få personer som har i 6 § i livsmedelsmarknadslagen avsedd högre högskoleexamen i juridik, förtrogenhet med tjänstens uppgiftsområde och i praktiken visad ledarförmåga. För att undvika liknande problem i framtiden är det enligt propositionsmotiven motiverat att omvärdera behörighetsvillkoren. I behörighetsvillkoren för livsmedelsombudsmannen har därför kravet på högskoleexamen i juridik strukits. Utskottet betonar att man vid rekryteringen även fortsättningsvis i första hand bör välja någon som också har juridisk kompetens. När det gäller kravet på högre hög-

skoleexamen i juridik utgår propositionen från att juridiskt kunnande kan tryggas med hjälp av de jurister som arbetar som föredragande vid byrån. Utskottet anser det vara nödvändigt att genom en förordning av statsrådet som utfärdas med stöd av 6 § 3 mom. i livsmedelsmarknadslagen säkerställa att byrån har sådan juridisk kompetens och att en person med högre juridisk examen deltar i beslutsprocessen.

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen med ändringar.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om ändring av livsmedelsmarknadslagen

2 b §. Annullering av en order. Utskottet föreslår en precisering av paragrafens ordalydelse.

2 c §. Ensidiga ändringar av villkoren. Utskottet konstaterar att man utifrån den föreslagna ordalydelsen kan dra den felaktiga slutsatsen att köparen fritt enligt egen önskan kan ändra andra typer av villkor, även om så inte är fallet. Inom avtalsrätten får en avtalspart inte ensidigt ändra avtalsvillkoren, om inte lag eller avtal ger rätt till det. Alternativt måste parterna nå samförstånd om ändringarna. Utskottet föreslår en precisering av paragrafens ordalydelse.

2 d §. Förbjudna betalningar. Enligt uppgift är syftet med 1 mom. att förbjuda användningen av vissa typer av avtalsvillkor. Utskottet föreslår därför en omformulering av momentets inledande stycke.

3. Lagen om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter

1 §. Lagens tillämpningsområde. Utskottet föreslår att 2 mom. ändras för att samordna regleringen med de lagändringar som grundar sig på regeringens proposition till riksdagen med förslag till fordonslag och till vissa lagar som har samband med den (RP 177/2020 rd) och regeringens proposition till riksdagen med förslag till foderlag och till lagar om ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi och 1 § i lagen om verkställighet av böter (RP 200/2020 rd).

FÖRSLAG TILL BESLUT

Jord- och skogsbruksutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2 i proposition RP 199/2020 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 3 i proposition RP 199/2020 rd med ändringar. ***(Utskottets ändringsförslag)***

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av livsmedelsmarknadslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i livsmedelsmarknadslagen (1121/2018) 1 och 2 §, rubriken för 4 § samt 6, 8, 10 och 11 §, rubriken för 12 § samt 13 och 14 § och

fogas till lagen nya 2 a–2 h §, till 7 § ett nytt 3 mom. och till lagen nya 8 a, 8 b, 11 a, 12 a–12 d och 13 a–13 c § som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på avtal och praxis som gäller handel med jordbruksprodukter och livsmedel mellan näringsidkare. Vad som i denna lag föreskrivs om avtalsvillkor gäller även avtalspraxis.

De bestämmelser i 2 a–2 g § som hänför sig till leveransavtal för jordbruksprodukter och livsmedel tillämpas om leverantören har en mindre omsättning än köparen och köparens omsättning är minst 2 miljoner euro och åtminstone en av dem är etablerad i Europeiska unionen. Paragraferna i fråga, med undantag för kravet som gäller omsättningen, tillämpas också när köparen är en myndighet inom Europeiska unionens område.

De paragrafer som anges i 2 mom. ska tillämpas oberoende av vilken stats lag som i övrigt är tillämplig på leveransavtalet, dock så att paragraferna inte tillämpas om leverantören har en årsomsättning på mer än 350 000 000 euro och köparen har en större omsättning än detta och så att 2 b § tillämpas endast till den del det är fråga om färskvaror.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *jordbruksprodukter* produkter som avses i bilaga I till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, med undantag för fiskprodukter,

2) *medelstort företag* ett företag som har minst 50 och högst 250 anställda och vars årsomsättning eller balansomslutning överstiger 10 miljoner euro och vars årsomsättning är högst 50 miljoner euro eller balansomslutning högst 43 miljoner euro,

3) *livsmedel* fiskprodukter som avses i bilaga I till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och produkter som framställs av jordbruks- och fiskprodukter för användning som livsmedel,

4) *leverantör* en jordbruksproducent eller en fysisk eller juridisk person eller en grupp av sådana producenter eller personer, oberoende av etableringsort, som säljer jordbruksprodukter eller livsmedel,

5) *köpare* en fysisk eller juridisk person, oberoende av etableringsort, eller en myndighet inom Europeiska unionens område som köper jordbruksprodukter och livsmedel, eller en grupp av sådana personer,

6) *myndighet* en myndighet, en offentligrättslig inrättning eller en sammanslutning av sådana myndigheter eller inrättningar,

7) *färskvaror* jordbruksprodukter eller livsmedel som på grund av sin beskaffenhet eller i förädlingsledet kan komma att bli undermåliga för försäljning inom 30 dagar från skörd, produktion eller förädling,

8) *marknadsordningsförordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007.

2 a §

Betalningstid

Köparen ska betala jordbruksprodukter eller livsmedel inom 30 dagar från leveransdagen eller från den dag då det belopp som ska betalas fastställs, om denna dag infaller senare än leveransdagen. Om köparen fastställer det belopp som ska betalas börjar betalningstiden dock löpa från leveransdagen.

Om det i leveransavtalet har kommits överens om regelbundna leveranser, ska köparen med avvikelse från 1 mom. betala jordbruksprodukter eller livsmedel inom 30 dagar från utgången av en överenskommen leveransperiod eller från den dag då det belopp som ska betalas för den leveransperioden fastställs, om denna dag infaller senare än utgången av leveransperioden. Om den överenskomna leveransperioden är längre än en månad börjar betalningstiden dock löpa en månad från det att leveransperioden inleds. Om köparen fastställer det belopp som ska betalas börjar betalningstiden löpa från utgången av den överenskomna leveransperioden.

Den betalningstid som avses i 1 och 2 mom. kan dock vara högst 60 dagar om det inte är fråga om en färskvara och om det klart och tydligt har kommits överens om detta i leveransavtalet.

Genom denna paragraf begränsas med undantag för de betalningstider som anges i 1–3 mom. inte tillämpningen av de påföljder för betalningsdröjsmål och borgenärens tillgängliga rättsmedel som anges någon annanstans i lag eller tillämpningen av de värdefördelningsklausuler som avses i artikel 172a i marknadsordningsförordningen. Om avtalsparterna inte har kommit överens om förfallodagen för en fordran eller om betalningstiden enligt avtalet är längre än vad som anges ovan i 1–3 mom., anses fordran dock förfalla till betalning vid utgången av den maximibetalningstid som anges i denna paragraf.

De krav som avses i denna paragraf tillämpas inte på betalningar som

1) görs av en köpare till en leverantör i enlighet med det program för utdelning i skolor som avses i marknadsordningsförordningen,

2) görs av de offentliga organ som tillhandahåller hälso- och sjukvård och som avses i artikel 4.4 b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/7/EU om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner,

3) gäller avtal mellan leverantörer av druvor eller must för vinframställning och deras direkta köpare.

2 b §

Annullering av en order

Köparen får inte tillämpa ett villkor eller ett förfarande enligt vilket köparen kan annullera en order av jordbruksprodukter eller livsmedel mindre än 30 dagar före den överenskomna leveranstidpunkten.

2 c §

Ensidiga ändringar av villkoren

I ett avtal får det inte tillämpas ett villkor eller förfarande enligt vilket köparen ensidigt kan ändra villkoren i ett leveransavtal för jordbruksprodukter eller livsmedel i fråga om intervall, metod, plats, tid eller volym för leveransen, kvalitetskrav, betalningsvillkor eller priser, eller vad gäller tillhandahållandet av de tjänster som avses i 2 d § 2 mom.

2 d §

Förbjudna betalningar

I ett avtal får det inte tillämpas ett villkor eller förfarande enligt vilket köparen i fråga om jordbruksprodukter eller livsmedel av leverantören kan kräva

1) betalning som inte är kopplad till försäljningen,

2) betalning för den försämring eller förlust som sker i köparens lokaler eller efter det att äganderätten har övergått till köparen, om inte sådan försämring eller förlust beror på leverantörens försumlighet eller fel,

3) ersättning för kostnaden för att behandla klagomål från kunder i samband med försäljningen, om inte sådana klagomål beror på leverantörens försumlighet eller fel.

Om parterna inte tidigare klart och tydligt har kommit överens om det i leveransavtalet eller i ett efterföljande avtal mellan leverantören och köparen, får köparen när det gäller jordbruksprodukter eller livsmedel inte av leverantören kräva betalning för

1) lagring, skyltning med eller listning, eller tillhandahållande på marknaden,

2) kostnaden för rabatter som utgör en del av en marknadsföringskampanj,

3) reklam eller marknadsföring,

4) kostnaden för inredningen av lokaler som används vid försäljning.

Om köparen och leverantören har avtalat om de betalningar som avses i 2 mom., ska köparen på begäran förse leverantören med

1) en skriftlig beräkning av betalningen per enhet eller av den sammanlagda betalningen,

2) när det gäller situationer som avses i 2 mom. 1, 3 och 4 punkten en skriftlig kostnadsberäkning och underlaget för denna beräkning,

3) när det gäller situationer som avses i 2 mom. 2 punkten uppgifter om under vilken tidsperiod de säljfrämjande åtgärderna ska genomföras och den förväntade mängd produkter som kommer att beställas till rabatterat pris.

2 e §

Kommersiella repressalier

Köparen får inte avlista produkter, dra ned på kvantiteterna av beställda produkter eller upphöra med tjänster som köparen tillhandahåller leverantören eller i övrigt vidta eller hota att vidta kommersiella repressalier mot leverantören på grund av att leverantören utövar sina avtalsenliga eller juridiska rättigheter, för ett ärende till en myndighet för behandling eller samarbetar med en myndighet.

2 f §

Returnering

Köparen får inte returnera osålda jordbruksprodukter eller livsmedel till leverantören utan att betala för dem eller för bortskaffandet av dem, om det inte tidigare klart och tydligt har kommits överens om detta i leveransavtalet eller i ett efterföljande avtal mellan leverantören och köparen.

2 g §

Skriftlig bekräftelse av villkoren i ett leveransavtal på begäran

Köparen av jordbruksprodukter eller livsmedel ska på begäran av leverantören skriftligen bekräfta villkoren i ett leveransavtal. Detta ska dock inte tillämpas på leveranser från en medlem av en producentorganisation till den producentorganisation som leverantören hör till, om producentorganisationens stadgar eller de regler och beslut som fastställs i eller följer av dessa stadgar innehåller bestämmelser med liknande effekt på villkoren i leveransavtalet.

2 h §

Företagshemligheter och tekniska anvisningar

Bestämmelser om förbud mot att obehörigt anskaffa, utnyttja eller röja företagshemligheter eller obehörigt utnyttja eller röja tekniska anvisningar samt om andra därmed anslutna åtgärder finns i lagen om företagshemligheter (595/2018).

4 §

Andra förbjudna villkor

— —

6 §

Utnämning av livsmedelsmarknadsombudsmannen samt ombudsmannens byrå

Livsmedelsmarknadsombudsmannen utnämns av statsrådet för högst fem år i sänder. Behörighetsvillkor för livsmedelsmarknadsombudsmannen är högre högskoleexamen, förtrogenhet med tjänstens uppgiftsområde och i praktiken visad ledarförmåga.

Livsmedelsmarknadsombudsmannen har en byrå där det finns ett behövligt antal tjänstemän som är föredragande och ett behövligt antal andra anställda. Livsmedelsmarknadsombudsmannen godkänner en arbetsordning för byrån. Livsmedelsverket sörjer för de administrativa tjänsterna vid byrån. Livsmedelsmarknadsombudsmannen utnämner tjänstemännen och anställer den övriga personalen vid byrån, till den del det inte är fråga om personer som svarar för Livsmedelsverkets administrativa tjänster.

Närmare bestämmelser om behörighetsvillkoren och uppgifterna för föredragandena vid livsmedelsmarknadsombudsmannens byrå, om behandlingen av ärenden vid byrån, om skötseln av de administrativa tjänsterna vid Livsmedelsverket och om andra frågor som hänför sig till organiseringen av livsmedelsmarknadsombudsmannens uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Tillsyn

— —

Livsmedelsmarknadsombudsmannen övervakar också efterlevnaden av bestämmelserna i 2 a–2 g § och efterlevnaden av de förbud som avses i lagen om företagshemligheter i de leveransavtal som avses i 1 § 2 mom.

8 §

Rätten att föra ärenden till livsmedelsmarknadsombudsmannen

Ett ärende som gäller överträdelse av en bestämmelse som enligt 7 § 1 och 2 mom. omfattas av livsmedelsmarknadsombudsmannens tillsyn får föras till livsmedelsmarknadsombudsmannen

1) av en part i ett avtal,

2) av en aktör mot vilken ett avtalsvillkor riktas eller vars verksamhet det kan skada, eller

3) av en registrerad förening som bevakar näringsidkarnas intressen.

Ett ärende som gäller överträdelse av en bestämmelse som enligt 7 § 3 mom. omfattas av livsmedelsmarknadsombudsmannens tillsyn får föras till livsmedelsmarknadsombudsmannen

1) av en leverantör,

2) av en producentorganisation, en annan leverantörsorganisation eller en sammanslutning av sådana organisationer på begäran av en medlem eller en medlemsorganisations medlem, när en medlem anser att den har påverkats av det förbjudna villkoret,

3) av en oberoende juridisk person utan vinstsyfte som företräder leverantörer, när det görs på begäran av en leverantör.

Livsmedelsmarknadsombudsmannen får också på eget initiativ ta ett i 7 § avsett ärende till behandling.

8 a §

Behandling av ärenden

Utöver vad som i förvaltningslagen (434/2003) föreskrivs om behandlingen av ett ärende ska livsmedelsmarknadsombudsmannen inom en skälig tidsperiod efter det att anmälan har tagits emot underrätta den som fört ärendet till behandling om hur ombudsmannen avser att genomföra behandlingen. Om det inte finns tillräckliga grunder för att utreda ett ärende ska livsmedelsmarknadsombudsmannen informera om skälen till detta inom en skälig tidsperiod efter det att anmälan har tagits emot. Om det finns tillräckliga grunder för att utreda ett ärende ska livsmedelsmarknadsombudsmannen genomföra och slutföra en utredning inom en skälig tidsperiod.

En näringsidkare har rätt att bli hörd innan livsmedelsmarknadsombudsmannen gör en i denna lag avsedd framställning om påföljdsavgift. Livsmedelsmarknadsombudsmannen ska i fråga om de omständigheter som uppdagats vid utredningen underrätta näringsidkaren skriftligen om de invändningar som ombudsmannen kommit med mot näringsidkaren samt om motiveringarna till invändningarna. Livsmedelsmarknadsombudsmannen ska fastställa en skälig tidsfrist inom vilken näringsidkaren skriftligen kan framföra sina synpunkter.

En näringsidkare som är föremål för en utredning har rätt att på begäran få upplysningar om de handlingar som rör utredningen och i vilket skede behandlingen av ärendet är till den del detta kan ske utan men för utredningen av ärendet, om inte något annat föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), i denna lag eller i Europeiska unionens rättsakter.

Livsmedelsmarknadsombudsmannen får använda de upplysningar som fåtts av en näringsidkare som är föremål för en utredning endast till det ändamål för vilket de har samlats in, om inte livsmedelsmarknadsombudsmannen har inlett en ny utredning.

8 b §

Skydd av vissa uppgifter

Utöver vad som föreskrivs om sekretess någon annanstans i lag ska livsmedelsmarknadsombudsmannen på begäran av den som fört ärendet till behandling sekretessbelägga dennes identitet och identiteten för de i 8 § avsedda aktörer som företräds av denne och de andra uppgifter om behandlingen av ärendet som den som fört ärendet till behandling anger, om röjande av dessa uppgifter med tanke på omständigheterna kan bedömas skada dessa aktörers intressen.

Om sekretessbeläggningen av uppgifter äventyrar parternas rätt att bli hörda eller rätt till en rättvis rättegång kan livsmedelsmarknadsombudsmannen dock inte sekretessbelägga uppgifterna. Ombudsmannen ska då ge den som gjort anmälan möjlighet att återta sin anmälan. Om den som gjort anmälan meddelar att den återtar anmälan avskrivs behandlingen av ärendet. Om be-

handlingen av ärendet dock enligt livsmedelsmarknadsombudsmannens bedömning kan fortsätta så att de uppgifter som avses i 1 mom. inte offentliggörs kan behandlingen fortsätta.

10 §

Anmärkning

Om en köpare bryter mot 2 a–2 g eller 3 § eller mot artikel 148 eller 168 i marknadsordningsförordningen och överträdelsen är ringa, kan livsmedelsmarknadsombudsmannen ge köparen en anmärkning.

En anmärkning kan ges om ärendet inte ger anledning till strängare åtgärder.

Ingen anmärkning får ges, om föremålet för den omedelbart på eget initiativ har vidtagit korrigerande åtgärder i ärendet efter att ha upptäckt ett i 1 mom. avsett förfarande.

11 §

Offentlig varning

Om en köpare uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot kraven enligt 2 a–2 g eller 3 § eller artikel 148 eller 168 i marknadsordningsförordningen och överträdelsen inte är ringa, kan livsmedelsmarknadsombudsmannen meddela köparen en offentlig varning. En offentlig varning kan meddelas om överträdelsen inte ger anledning till strängare åtgärder. En offentlig varning kan meddelas också en näringsidkare eller en sammanslutning av näringsidkare till vilken den näringsverksamhet som var delaktig i överträdelsen har övergått till följd av ett företagsförvärv eller något annat företagsarrangemang.

Livsmedelsmarknadsombudsmannen ska offentliggöra information om den offentliga varningen utan dröjsmål efter det att den näringsidkare som beslutet gäller har informerats om det och beslutet har vunnit laga kraft. Av offentliggörandet ska överträdelsens art och slag samt den näringsidkare som är ansvarig för överträdelsen framgå. Informationen ska finnas tillgänglig på livsmedelsmarknadsombudsmannens webbplats i ett år.

11 a §

Förbud som meddelas av livsmedelsmarknadsombudsmannen

Om en köpare bryter mot bestämmelserna i 2 a–2 g eller 3 § eller i artikel 148 eller 168 i marknadsordningsförordningen, ska livsmedelsmarknadsombudsmannen förbjuda köparen att fortsätta med eller förnya förfarandet. Förbudet kan, om det finns särskilda skäl, meddelas att gälla också en person som är anställd hos köparen, eller någon annan som handlar för köparens räkning.

Förbudet kan förenas med vite. Bestämmelser om föreläggande och utdömande av vite finns i viteslagen (1113/1990).

12 §

Förbud som meddelas av marknadsdomstolen

— —

12 a §

Påföljdsavgift

Om en köpare uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot ett krav eller ett förbud enligt 2 a–2 g eller 3 § eller artikel 148 eller 168 i marknadsordningsförordningen och om överträdelsen är allvarlig, har pågått länge eller upprepats, kan köparen påföras en livsmedelsmarknadspåföljdsavgift. Påföljdsavgift kan påföras också en näringsidkare eller en sammanslutning av näringsidkare till vilken den näringsverksamhet som var delaktig i överträdelsen har övergått till följd av ett företagsförvärv eller något annat företagsarrangemang.

Påföljdsavgiftens storlek ska baseras på en samlad bedömning, och när storleken bestäms ska hänsyn tas till överträdelsens art och omfattning, graden av klandervärdhet och överträdelsens varaktighet. Påföljdsavgiften får uppgå till högst en procent av köparens omsättning från handeln med produkter som omfattas av denna lags tillämpningsområde under det år då köparen senast var delaktig i överträdelsen. Om köparen är en myndighet får påföljdsavgiften uppgå till högst en procent av värdet på de årliga anskaffningarna av sådana produkter som omfattas av denna lags tillämpningsområde.

Ansökan om påförande av påföljdsavgift görs inte och påföljdsavgift påförs inte, om överträdelsen är ringa eller påförande av påföljdsavgift ska anses uppenbart oskäligt. Påföljdsavgift behöver inte påföras om samma aktör på samma grund har förelagts vite. Påföljdsavgift kan inte påföras den som är misstänkt för samma gärning i en förundersökning eller åtalsprövning eller i ett brottmål som behandlas vid en domstol, eller den som åtalats för samma gärning och åtalet har avgjorts i domstol genom ett beslut som vunnit laga kraft.

12 b §

Påförande och verkställighet av påföljdsavgift

Påföljdsavgift påförs av marknadsdomstolen på framställning av livsmedelsmarknadsombudsmannen.

Verkställigheten av påföljdsavgift sköts av Rättsregistercentralen. Bestämmelser om verkställigheten av påföljdsavgift som påförts med stöd av denna lag finns i lagen om verkställighet av böter (672/2002). En påföljdsavgift preskriberas fem år efter det att det lagakraftvunna avgörandet om påföljdsavgiften meddelades.

Påföljdsavgiften ska betalas till staten. Påföljdsavgift får inte påföras, om ansökan om påförande av påföljdsavgift inte har lämnats in till marknadsdomstolen inom fem år från det att överträdelsen upphörde.

12 c §

Åtgärder i samband med företagshemligheter och tekniska anvisningar

Livsmedelsmarknadsombudsmannen kan i de avtalsförhållanden som avses i 1 § 2 mom. på begäran av en innehavare av en företagshemlighet eller en teknisk anvisning bistå innehavaren med att i domstol inleda och sköta ett ärende som gäller förbud, ersättning eller andra åtgärder som avses i lagen om företagshemligheter.

Bestämmelser om säkerställande av bevisning i mål som gäller ersättande av skada som baserar sig på att en företagshemlighet eller en teknisk anvisning som avses i lagen om företagshemligheter obehörigen har utnyttjats eller röjts eller som gäller meddelande av ett förbud finns i lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter (344/2000).

12 d §

Hänvisning till strafflagen

I 30 kap. 4 § i strafflagen (39/1889) finns det bestämmelser om straff för företagsspioneri, i 5 § i det kapitlet bestämmelser om straff för brott mot företagshemlighet och i 6 § i det kapitlet bestämmelser om straff för missbruk av företagshemlighet. I 38 kap. 1 § i strafflagen finns det bestämmelser om straff för sekretessbrott och i 2 § i det kapitlet bestämmelser om straff för sekretessförseelse.

13 §

Uppgiftsskyldighet

En näringsidkare är trots sekretessbestämmelserna skyldig att på begäran avgiftsfritt lämna livsmedelsmarknadsombudsmannen eller en tjänsteman som är anställd vid ombudsmannens byrå de uppgifter och handlingar som är nödvändiga för att säkerställa iakttagandet av de krav och förbud som avses i denna lag och som enligt 7 § omfattas av livsmedelsmarknadsombudsmannens tillsyn. En näringsidkare är dock inte skyldig att lämna livsmedelsmarknadsombudsmannen uppgifter eller handlingar som innehåller konfidentiell brevväxling mellan en utomstående juridisk rådgivare och dennes klient. När en näringsidkare besvarar de frågor som livsmedelsmarknadsombudsmannen ställt kan näringsidkaren inte åläggas att erkänna att den gjort sig skyldig till ett brott mot denna lag.

Livsmedelsmarknadsombudsmannen kan förena uppgiftsskyldigheten med vite. Bestämmelser om föreläggande och utdömande av vite finns i viteslagen.

13 a §

Inspektioner

Livsmedelsmarknadsombudsmannen och en tjänsteman som är anställd vid ombudsmannens byrå och förrättar inspektion har i ärenden som omfattas av livsmedelsmarknadsombudsmannens tillsyn rätt att förrätta oanmälda inspektioner i lokaler som innehas av aktörer som är skyldiga att

iaktta de krav och förbud som avses i denna lag, när inspektionerna är nödvändiga för att säkerställa att kraven och förbuden iakttas. Inspektioner får dock inte förrättas i lokaler som omfattas av hemfriden. Vid inspektioner ska 39 § i förvaltningslagen iakttas.

Livsmedelsmarknadsombudsmannen och en tjänsteman som är anställd vid ombudsmannens byrå och förrättar inspektion har rätt att oberoende av lagringsmediet granska och ta kopior av en näringsidkares och en sammanslutning av näringsidkares affärskorrespondens, bokföring, dataregistreringar och andra handlingar och data som kan ha betydelse för tillsynen över att denna lag följs. De har också rätt att av samtliga företrädare för och anställda hos näringsidkaren eller sammanslutningen av näringsidkare kräva utredningar av fakta och handlingar som har samband med föremålet för och ändamålet med inspektionen och protokollföra de svar som har erhållits. De har också rätt att försegla lokaler eller bokföring, handlingar och data så länge och i den omfattning som det behövs för inspektionen.

Livsmedelsmarknadsombudsmannen och en tjänsteman som är anställd vid ombudsmannens byrå och förrättar inspektion har rätt att få alla uppgifter som behövs för inspektionen också av ett företag som behandlar uppgifter som avses i 2 mom. på begäran av den näringsidkare som är föremål för inspektion eller annars som en del av den service som tillhandahållits näringsidkaren. Om lämnandet av uppgifter till en tjänsteman som förrättar inspektion medför kostnader för det företag som behandlar uppgifter på begäran av den näringsidkare som är föremål för inspektion eller annars som en del av den service som tillhandahålls den näringsidkaren, svarar den näringsidkare eller den sammanslutning av näringsidkare som är föremål för inspektion för kostnaderna, om inte parterna kommer överens om något annat.

Bestämmelser om polisens skyldighet att ge handräckning finns i 9 kap. 1 § i polislagen (872/2011).

13 b §

Informationsutbytet mellan myndigheter

Livsmedelsmarknadsombudsmannen och en tjänsteman som är anställd vid ombudsmannens byrå har trots sekretessbestämmelserna rätt att av de myndigheter som avses i 2 mom. och av andra som sköter offentliga uppdrag avgiftsfritt få uppgifter som är nödvändiga för att det ska kunna utredas om en överträdelse som avses i 2 a–2 h, 3 eller 4 § har ägt rum eller äger rum.

Livsmedelsmarknadsombudsmannen kan på eget initiativ, trots sekretessbestämmelserna, om det är nödvändigt lämna ut en uppgift eller handling som ombudsmannen har fått eller upprättat i samband med skötseln av uppgifter enligt denna lag

1) till Konkurrens- och konsumentverket för utredning av de konkurrensbegränsningar som avses i 2 och 4 a kap. i konkurrenslagen (948/2011) samt för tillsynen över de företagsförvärv som avses i 4 kap. i den lagen,

2) till Skatteförvaltningen för uppgifter som gäller verkställande av beskattning, utövande av skattekontroll samt uppbörd och indrivning av skatter och avgifter,

3) till förundersökningsmyndigheter för att förebygga, avslöja och utreda brott och föra brott till åtalsprövning samt för andra uppgifter i enlighet med förundersökningsmyndigheternas syften med avseende på insamling och lagring av information,

4) till Livsmedelsverket, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, närings-, trafik- och miljöcentralerna, regionförvaltningsverken, Tullen och kommunerna för tillsynen

över de krav som gäller jordbruksprodukter och livsmedel och som omfattas av deras behörighet och för tillsynen över säkerställandet av förutsättningarna för beviljande av därmed anslutna stöd.

Bestämmelser om utlämnande av sekretessbelagda handlingar som innehas av livsmedelsmarknadsombudsmannen till en utländsk myndighet finns i 30 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

13 c §

Bevarande av uppgifter

Livsmedelsmarknadsombudsmannen ska bevara behövliga uppgifter om behandlingen av ärenden. Uppgifterna ska avföras fem år efter det att anmälan gjordes, om inte de fortsättningsvis behövs för en brottsutredning, en pågående rättegång eller en myndighetsundersökning eller för att trygga rättigheterna för den som gjorde anmälan eller den som är föremål för anmälan. Behovet av fortsatt bevarande av uppgifter ska granskas senast tre år efter den föregående granskningen av behovet.

14 §

Ändringssökande

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). Ändring i livsmedelsmarknadsombudsmannens beslut om offentlig varning eller förbud får dock sökas hos marknadsdomstolen. Vid sökande av ändring iakttas lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

I marknadsdomstolens beslut om påföljdsavgift får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen utan besvärstillstånd. I marknadsdomstolens beslut om offentlig varning eller förbud får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen meddelar besvärstillstånd.

Livsmedelsmarknadsombudsmannen får anföra besvär över marknadsdomstolens beslut om påföljdsavgift genom vilket marknadsdomstolen helt eller delvis har avslagit livsmedelsmarknadsombudsmannens framställning samt över ett beslut om offentlig varning eller förbud genom vilket marknadsdomstolen har upphävt livsmedelsmarknadsombudsmannens beslut eller ändrat det.

Domstolen kan skjuta upp behandlingen av ett ärende som gäller påföljdsavgift, om ett annat ärende som gäller samma verksamhet och som kan påverka avgörandet i det ärende som gäller påföljdsavgift är anhängigt i en annan rättegång.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Leveransavtal som har ingåtts före ikraftträdandet av denna lag ska anpassas till denna lag före den 1 maj 2022.

2.

Lag

om ändring av 1 kap. 2 och 6 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (100/2013) 1 kap. 6 § 1 mom. 13 punkten, sådan den lyder i lag 465/2020,

ändras 1 kap. 2 § 2 mom. 5 punkten, sådan den lyder i lag 568/2020, och

fogas till 1 kap. 2 § 2 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1495/2016, 417/2019 och 568/2020, en ny 6 punkt som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Konkurrens- och tillsynsärenden

— —

Marknadsdomstolen handlägger som konkurrens- och tillsynsärenden också följande ärenden som hör till dess behörighet:

— —

5) konsumentombudsmannens framställningar om påförande av påföljdsavgift enligt lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (566/2020),

6) livsmedelsmarknadsombudsmannens beslut om offentlig varning och förbud enligt 11 och 11 a § i livsmedelsmarknadslagen (1121/2018) samt ärenden som gäller påförande av påföljdsavgift enligt 12 a § i den lagen.

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

3.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om verkställighet av böter (672/2002) 1 § 1 mom. 15 punkten och 2 mom., sådana de lyder, 1 § 1 mom. 15 punkten i lag 570/2020 och 1 § 2 mom. lag (/), och

fogas till 1 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 224/2008, 462/2011, 348/2013, 257/2014, 671/2015, 451/2016, 470/2017, 1052/2018, 301/2019, 659/2019 och 570/2020, en ny 16 punkt som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

I den ordning som föreskrivs i denna lag verkställs följande påföljder:

— —

15) av Finansinspektionen eller domstol påförd påföljdsavgift enligt lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (566/2020),

16) påföljdsavgift enligt 12 a § i livsmedelsmarknadslagen (1121/2018).

— —

På det sätt som föreskrivs i denna lag verkställs också en oljeutsläppsavgift enligt 3 kap. 1 § i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009), en försummelseavgift enligt 9 § i lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006), en påföljdsavgift enligt 11 a kap. 3 § i arbetsavtalslagen (55/2001), en försummelseavgift enligt 35 § i lagen om utstationering av arbetstagare, en försummelseavgift enligt 6 § i lagen om skyldighet att erbjuda kvitto vid kontantförsäljning (658/2013), en överträdelseavgift enligt 49 § och en påföljdsavgift enligt 51 § i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken (1188/2014), en påföljdsavgift enligt 71 § i alkohollagen (1102/2017), en påföljdsavgift enligt 35 § i utsädeslagen (600/2019), en påföljdsavgift enligt 26 § i växtskyddslagen (1110/2019), en påföljdsavgift inom införselkontrollen enligt 15 § i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (1277/2019), en avgift för trafikförseelse enligt 161 § i vägtrafiklagen (729/2018), en avgift för trafikförseelse enligt 93 § i körkortslagen (386/2011), en avgift för trafikförseelse enligt 122 § i sjötrafiklagen (782/2019), en avgift för trafikförseelse enligt 268 § i lagen om transportservice (320/2017), en avgift för trafikförseelse enligt 195 § och en påföljdsavgift enligt 189—192 § i fordonslagen (/) samt en påföljdsavgift inom foderkontrollen enligt 51 § i foderlagen (/). (Nytt)

———

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 1 § 2 mom. träder dock i kraft den 20 .

Betänkande JsUB 16/2020 rd

Helsingfors 10.12.2020

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Anne Kalmari cent
vice ordförande Ritva Elomaa saf
medlem Markku Eestilä saml
medlem Seppo Eskelinen sd
medlem Janne Heikkinen saml
medlem Ari Koponen saf
medlem Mikko Lundén saf
medlem Jari Myllykoski vänst
medlem Raimo Piirainen sd
medlem Jenni Pitko gröna
medlem Piritta Rantanen sd
medlem Mikko Savola cent
medlem Peter Östman kd
ersättare Tuomas Kettunen cent
ersättare Janne Sankelo saml.

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.

Reservation

Motivering

Livsmedelsmarknadsombudsmannens uppgift är att övervaka att kraven på avtalens formbundenhet och innehåll i livsmedelskedjan iakttas. Ombudsmannen övervakar också iakttagandet av avtalspraxis och förbudet mot otillbörligt förfarande. I proposition RP 199/2020 rd föreslår regeringen lättnader i behörighetskriterierna för livsmedelsmarknadsombudsmannen. Regeringen föreslår att det i fortsättningen inte längre ska krävas högre juridisk examen av ombudsmannen. Ändringen motiveras med att den i fortsättningen leder till fler sökande till uppgiften.

Konsumentförbundet och Livsmedelsverket, Livsmedelsindustriförbundet, Finlands Dagligvaruhandel, vissa dagligvaruhandelsföretag, Finlands näringsliv EK, Leipuriliitto ry, Turism- och Restaurangförbundet, Centralhandelskammaren, Advokatförbundet och Konkurrens- och konsumentverket motsatte sig i sina yttranden en ändring av behörighetskriteriet med åberopande av uppgiftens juridiska karaktär och rättssäkerheten. Ändringen vore ett misstag, eftersom uppgiften förutsätter djup förståelse av lagstiftningen och domstolssystemet bland annat i fråga om rättsprocesserna och rätten till rättshjälp. Livsmedelskedjan är i sin helhet i stor utsträckning reglerad i alla steg från jordbrukare till konsument. Dessutom baserar sig en stor del av regleringen på EU-lagstiftning.

Livsmedelsmarknadsombudsmannen måste som den som utövar myndighetens högsta beslutanderätt ha insikt i den juridiska helheten, i synnerhet när man genom lag vid hot om stränga påföljder ingriper i närings- och avtalsfriheten. Ombudsmannens befogenheter påminner i stor utsträckning om konkurrensmyndighetens och inbegriper omfattande undersöknings- och inspektionsrättigheter. Med tanke på rättssäkerheten är det nödvändigt att ombudsmannen har en djup förståelse av befogenheternas omfattning och gränser. Ansvaret kan inte delegeras till personer som arbetar vid ombudsmannens byrå. I och med lagändringen kommer kraven på ombudsmannens verksamhet till och med att öka.

Ändringen skulle också annars vara tvivelaktig, eftersom den inte alls fanns med i den version som var ute på remiss — och uppenbarligen var det inte ens någon som krävde den i de utlåtanden som lämnades in. Ändringen är på det hela taget en direkt försämring av trovärdigheten i livsmedelsmarknadsombudsmannens rättsliga tillsyn. Vi föreslår därför att det även i fortsättningen ska krävas att ombudsmannen har juridisk examen.

Förslag

Vi föreslår

> att riksdagen godkänner lagförslagen enligt betänkandet, men 6 § 1 mom. i lagförslag 1 med följande ändringar:

Reservationens ändringsförslag

6 §

Utnämning av livsmedelsmarknadsombudsmannen samt ombudsmannens byrå

Livsmedelsmarknadsombudsmannen utnämns av statsrådet för högst fem år i sänder. Behörighetsvillkor för livsmedelsmarknadsombudsmannen är annan högre högskoleexamen i juridik än magisterexamen i internationell och komparativ rätt, förtrogenhet med tjänstens uppgiftsområde och i praktiken visad ledarförmåga.

— —

Helsingfors 10.12.2020

Janne Heikkinen saml
Janne Sankelo saml
Markku Eestilä saml
Peter Östman kd